Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 47, Ağustos 2020, s. 470-491

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.45118>

Semih COŞKUN

Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi, cellist.semih@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Selçuk BİLGİN

Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi, sbilgin@gazi.edu.tr

JEAN BAPTISTE BREVAL OP. 40 NO.1 DO MAJÖR VİYOLONSEL SONATI RONDO BÖLÜMÜNÜN TEKNİK ANALİZİ

Özet

Bu araştırma viyolonsel eğitiminde başlangıç seviyesinde uzman görüşlerince, melodik yapısı, ritmik yapısı, ve müzik yazısı ile çalınacak ilk tam sonat sayılan, Jean Baptiste Breval “Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı”nın, “Rondo” bölümünün teknik özelliklerinin saptanması, ulaşılan bilgilerin yorumlanmasını amaçlamaktadır. Eserde bulunan teknik özellikler, analiz yöntemi aracılığıyla tespit edilmiş, literatür tarama ile elde edilen bilgiler ışığında yorumlanmıştır. İki bölümden oluşan eserin İkinci bölümü incelenmiş, teknik özellikleri; yay teknikleri (Sağ el), parmak teknikleri (sol el) olarak başlıklarıyla ele alınmıştır. Araştırmanın sonucunda, Jean Baptiste Breval “Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı”nın, ilk bölümünde kullanılan yay tekniklerinin; Detaşe, Legato, Aksan, Bağlı Staccato, Spiccato, Portato, Üçlü Akor ve Dörtlü Akor, Parmak tekniklerinin ise; Dörtlü Akor, Trill, Apajyatür, Çarpma ve Konum kullanımı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzik, Jean Baptiste Breval, Viyolonsel, Sonat, Viyolonsel Eğitimi, Analiz

TECHNICAL ANALYSIS OF THE RONDO MOVEMENT OF JEAN BAPTISTE BREVAL’S CELLO SONATA IN C MAJOR, OP.40 NO.1

Abstract

Purpose of this study is to identify the technical features in the Rondo movement of Jean Baptiste Breval’s “Cello Sonata in C Major, Op.40 No.1”, and interpretation

of the data obtained. According to experts; with its melodic and rhythmic structure, and musical writing, the sonata is regarded as the first full sonata to be played at the beginner level of cello education. Technical characteristics of the piece were identified through analysis method, and interpreted in the light of data obtained from literature review. Consisting of two movements, the first movement of the piece was analysed in terms of technical features, bowing techniques (Right hand), and finger techniques (left hand). The study concluded that the bowing techniques used in the first movement of Jean Baptiste Breval's Cello Sonata in C Major, Op.40 No.1 are detache, legato, accent, tied staccato, spiccato, portato, four-note chords; while the finger techniques are listed as four-note chords, trill, appoggiatura, grace notes and positioning.

Keywords: Music, Jean Baptiste Breval, Cello, Sonata, Violoncello Education, Analysis

GİRİŞ

Müzik eğitimi, eğitimin tanımı göz önünde bulundurulduğunda bireyde istendik müzikal davranışların oluşturulma sürecidir. Bu süreç öğrenci açısından müzik eğitiminin ilk adımlarında, en yalın haliyle teori ve uygulama olarak ayrılrsa bile, basitten karmaşığa birbirinin ön koşulu olacak şekilde tüm öğrenme alanlarını kapsar.

“Müzik eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir” (Uçan, 1997:14)

Müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitimi, bireyin bir çalgı üzerinde müzik adına istendik davranış oluşturma sürecidir. Özmenteş (2005) Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin boyutlarından biridir. Bir çalgıyı öğrenme süreci, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılmasından oluşmaktadır şeklinde tanımlamıştır.

Müzik eğitiminin önemli bir parçası olan çalgı eğitimi amatör ve profesyonel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Özengen çalgı eğitimi de denilen amatör çalgı eğitimi, bireyin boş zamanlarında gerçekleştirdiği hobi eylemidir. Bireyin müziği meslek olarak seçtiği ve bir müzik enstrümanı üzerinde uzmanlık kazanmak amacıyla aldığı eğitim ise profesyonel çalgı eğitimidir. Profesyonel çalgı eğitimini ülkemizde konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri, güzel sanatlar liseleri ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dalları vermektedir. Güzel sanatlar liseleri ortaöğretim seviyesinde, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar lisans seviyesinde, konservatuvarlar ise ilköğretimden lisans seviyesine kadar çalgı eğitimini vermektedir. Bu çalgı eğitimleri birçok çalgı grubunu kapsamaktadır. Eğitimi verilen çalgı grupları arasında yaylı çalgılar önemli bir yer tutar.

Viyolonsel; 16. Yüzyılın başlarında ortaya çıkmış fakat asıl kimliğini Klasik dönemin başında kazanmış, yaylı çalgı ailesinin tenor üyesi olarak kabul edilen çalgıdır. Dilimize Fransızca “Violoncelle” (Viyolonsel) kelimesinin telaffuzu ile geçen çalgı, İngilizce Almanca gibi dillerde “Cello” (Çello) kısaltmasıyla kullanılmış, dilimize de bu kısaltma girmiştir. Çalgı günümüzde solo enstrüman olarak birçok yerde karşımıza çıksada, o yıllarda eşlik çalgısı olarak kullanılmıştır.17. yüzyılın sonlarında bestecilerin ilgisini çeken çalgı, verilen eserler ile solo çalgı olarakta kullanılmaya başlanmıştır.

Viyolonsel eğitimi her çalgıda olduğu gibi temel de çalgı üzerinde müzikal yetkinlik düzeyinin artırılması için gerçekleştirilen süreçtir. Bu eğitim doğrultusunda, öğrenci viyolonsel tüm inceliklerini kavrayıp uzmanlaşmak adına çalgı üzerinde yetkinlik geliştirir. Eğitimin amacı, öğrencinin müzikal, teknik düzeyinin artırılması, öğrencinin çalgıyı istedik şekilde kullanması ve bestecilerin sahneleme için müzikal duygu ve düşüncelerini yansıttıkları eserleri, aslına en uygun şekilde seslendirmektir.

“Çalgı çalma güç ve karmaşık bir iştir. Çalgı çalmayı öğretecek iyi bir öğretmen, öğrenmeye hazır, istekli ve yetenekli bir öğrencinin yanı sıra, iyi düzenlenmiş bir öğretim programının titizlikle uygulanması da büyük önem taşımaktadır” (Çilden, 2003:298).

Her çalgının kendine özgü gereklilikleri bulunmaktadır. Viyolonsel eğitimi de her çalgıda olduğu gibi kendine özgü teknik yetenekler gerektirir. Bu teknikler; Duruş-tutuş, yay teknikleri, entonasyon, still, vibrato ve nüans eğitimi şeklinde sıralanabilir.

Duruş-tutuş, öğrencinin viyolonseli ilk eline alınca öğrendiği en temel adımdır. Sonrasında yay kullanımı başlar ve öğrenci temel egzersiz, etütler gibi teknik üzerine yazılmış çalışmaları yapar. Ayrıca bu etütlerin gereği, amacı doğrultusunda çalışırken, entonasyon geliştirme çalışmaları ile bütüncül bir ilerleme sağlanır. Teknik yetkinliğin ilerlemesi neticesinde vibrato ve stil özelliklerini öğrenmeye başlayan öğrenci, hem gelişim sağlayacağı hem de çalgısal formları öğrenebileceği eserlere çalışır.

Eserler, müzikal yetkinliğin, öğrenilen tekniklerin sergilenmesi ve doğru uygulanması ile aslına en uygun halinde, bestecinin düşünüp yazdığı şekliyle seslendirilebilir.

Eserlerde bulunan teknikleri tam uygulayabilmek için ise besteciye ve dönemin müziğini tanımak gerekir. Ayrıca eser çözümlenmeli, eserde bulunan teknikler saptanmalı ve analiz edilmelidir. Bu sayede öğrenci müziğe ve çalgı formlarına daha analitik yaklaşmayı içselleştirecek, eseri amacına uygun şekilde seslendirecektir.

1.1.Problem Durumu

Bir eserin seslendirilmesi başlangıcından sahnelemeye kadar bir süreç iştir. Yeni bir eser çalışılırken belirli hazırlıklar gerekmektedir. Bu hazırlıklar öncelikle çalınacak eserin tanınması ile başlar. Çalcının eserin bestecisini ve dönemini anlayarak başlaması, akabinde teknik boyutuna yönelmesi iyi bir hazırlık yöntemidir.

Eser analizinin öğrenci performansına etki edeceği, eserlerin çalışılmasına hazırlık aşamasında yardımcı olabileceği düşünüldüğü için bu araştırma yapılmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi, “Jean Baptiste Breval’in “Op.40 No:1 Do Majör Viyolonsel Sonatı”nın Rondo Bölümünün Viyolonsel Çalma Teknikleri Bakımında İncelenmesi Nasıldır?” şeklinde oluşturulmuştur. Bulgular analiz yöntemi ile saptanıp, literatür tarama yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır.

1.2.Alt Problemler

Belirlenen alt problemler ise şunlardır:

1. Jean Baptiste Breval'in "Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı" Rondo bölümünde kullanılan yay teknikleri (Sağ el) nelerdir ?
2. Jean Baptiste Breval'in "Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı" Rondo bölümünde kullanılan parmak teknikleri (Sol el) nelerdir?

1.3.Amaç

Bu araştırmada, Jean Baptiste Breval'in "Op.40 No:1 Do Majör Viyolonsel Sonatı"nın "Rondo" bölümünün "Teknik" özelliklerini saptayarak, eseri çalışacak kişilere kullanılan yay teknikleri (sağ el), parmak teknikleri (sol el) hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır.

1.4.Önem

Jean Baptiste Breval'in "Op. 40 No:1 Do Majör Viyolonsel Sonatı"nda kullanmış olduğu tekniklerin, kullanım ve uygulama özellikleri ile ilgili kaynak oluşturması, Yeni yapılacak eser ve etüt analizlerine yönelik örnek kaynak ve bilgi kaynağı olması, açısından önem taşımaktadır.

2.YÖNTEM

Araştırmada konunun kuramsal temellerinin oluşturulması aşamasında literatür taraması yapılmış, eserin teknik analizi yapılarak, ilgili teknikler belirlenmiştir. Bu nedenlerle araştırma betimsel niteliktedir. Araştırmanın evrenini, Jean Baptiste Breval'in "Op.40 No:1 Do Majör Viyolonsel Sonatı, örneklemini ise, bu sonatının ikinci bölümü olan "Rondo" bölümü oluşturmaktadır.

3. BULGULAR VE YORUM

Jean Baptiste Breval'in "Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı"nın "Rondo" Bölümünün Teknik Özellikleri nelerdir? adlı probleme yönelik bulgular sonatın ikinci bölümü olan "Rondo" bölümünde bulunan, teknik özellikler yay teknikleri (sağ el), parmak teknikleri (sol el) başlıklarıyla gösterilmiş ve yorumlamıştır. Aşağıda eserin incelenmesi ile elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.1. Jean Baptiste Breval'in "Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı"nın "Rondo" Bölümünde Kullanılan Yay Teknikleri

Araştırmanın bu bölümünde Jean Baptiste Breval Sonat'ın "Rondo" bölümünde kullanılan sağ el yani yay teknikleri üzerine analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda;

- Detaşe,
- Legato,
- Aksan,
- Bağlı Staccato,
- Spiccato,
- Portato,
- Dörtlü Akor tekniklerinin kullanıldığı saptanmış ve bu teknikler ile ilgili yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Detaşe Kullanımına Yönelik Ritmik Figür Gösterimi

Detaşe	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
1	1
7-20-68-72-74-76-83—85-87-117	10
10-12-84-88-120-122	6
14-19-23-24-30-32-36-38-49-50-51-64-81-92-94-100-107-108-109-110-111-124	22
15-65-125	3
17-67-71-79	4
27	1

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

28-29-34-35-91	5
78	1
33-39-95-101	4
40-41-42-43	4
44-77	2
45-46-47-48	4
73	1
78	1

86	1
89	1
96	1
98	1
99	1
103	1

Ölçü Sayısı:126

Toplam kullanım sayısı:75

Detache: (Fr.) – Kesik çalış, ayrı ayrı dil vurarak (Çalışır, 1996:70)

Tablo 1’de “Detache” kullanım sayısının 126 ölçü içinde toplam 75 defa olduğu görölmektedir.

Detache’nin birincil olarak sekizlik akabinde ise dörtlük birimlerde ağırlıklı olarak kullanıldığı saptanmıştır.

Eser içinde ki “Detache”nin kullanım sıklığı diğer tekniklerden daha fazladır. Farklı tartım gruplarında gelen tekniğin “Rondo” bölümünde dengeli dağılım gösterdiği düşünölebilir.

Tablo 2. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Legato Kullanımına Yönelik Ritmik Figür Gösterimi

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

Legato	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
5-71	2
6-72	2
7-73	2
8-9-74-75	4
10-76	2
11-22-77	3
13-17-43-47-86	5
14-44	2
15-43	2

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

16-18-46-48-54-56-85-87	8
19-88	2
20-21-89-90	4
22	1
24-26	2
28	1
33-36-98	3
34-37	2
38-39-105-106	4
50	1

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

66	1
52	1
53	1
55	1
58-59	2
60	1
61	1
62	1
64-65	2
82	1
	83	1

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı: 63

Legato: (İt.) – Bağlı (Çalışır, 1996:122). - (İt.). “Bağlı” Notaların birbirine bağlanarak seslendirilmesi, Fransızca lie, Almanca gebunden, İspanyolca ligado. (Say, 2002:321).

Tablo 2’de “Legato” nun 126 ölçü içinde toplam 63 defa kullanıldığı görülmektedir.

Teknik iki bağlı, üç bağlı, dört bağlı, beş bağlı ve altı bağlı olarak, içerisinde aynı nota değerlerini barındırdığı gibi farklı nota değerlerini de kapsayacak şekilde kullanılmıştır. Bu bölümde kullanılan “Legato”nun daha tutarlı nota gruplarında kullanıldığı düşünülmektedir.

Bestecinin tekniği kullanım sayısı göz önünde bulundurulursa “Detache” tekniği ile dengeli şekilde kullanıldığı düşünülebilir.

Tablo 3. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Aksan Kullanımı

Aksan	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
17	1
20	1
31-37	2
67-71	2
80	1
82	1

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı:8

Aksan:(Accento) (İt.) Vurgu, aksan (Çalışır, 2012:3).

Tablo 3'te görüldüğü gibi 126 ölçü içinde 8 kere Aksan kullanılmıştır.

Besteci özellikle aynı melodinin tekrarı niteliğinde olan yerlerde Aksan kullanmıştır. Tekniğin farklı nota değerlerinde, farklı bağlarda ve ölçünün farklı zamanlarında kullanıldığı tablo 3'te görülebilir.

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

Bu tekniğin kullanımı ile bestecinin, melodide daha akıcı ve farklı tını arayışlarında olduğu, armoniyi desteklemek amacıyla vurgulamak istediği seslerin olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Bağlı Staccato Kullanımı

Bağlı Staccato	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
5-55-115	3
8-58-108	3
9-11-59-61-119-121	6
13-21-25-63-123	5
104-405	2
89	1

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı:20

Staccato:(İt) - Kesik kesik sözcüğünün İtalyanca karşılığı, bir müzikal artikülasyon şeklidir. Modern gösterimde, bir notanın süresini kısaltma anlamında kullanılır (Willi, 1960:708).

Tablo 4'te de görüldüğü gibi, besteci, "Bağlı Staccato"yu toplam 126 ölçü içinde 20 kere kullanmıştır. Tekniğin 8'lik nota değerlerinde kullanıldığı tablo 4'te görülebilir.

Jean Baptiste Breval Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümünün Teknik Analizi

Rondo’da “Bağlı Staccato” tekniğinin kullanımı ile, müziğin yapısının değiştirilerek, daha dinamik bir yapıya kavuşulmasının sağlandığı, ayrıca öğrenci sonatı olarak öğretme gayesi taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 5. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Spiccato Kullanımı

Spiccato	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
2-6-52-56-112-116	6
4-54-75-114	4
8-58-108	3
97	1
89	1
90	1
93	1

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı:17

Spiccato: (İt.) – Yayı sıçratarak (Çalışır, 1996:182).

Tablo 5'te de görüldüğü gibi, besteci, Allegro bölümünde “Spiccato”yu toplam 126 ölçü içinde 17 kere kullanmıştır. Tekniğin genel olarak 8'lik nota değerinde sadece 97. ölçüde onaltılık nota değerlerinde kullanıldığı, ölçülerde kendi içinde tutarlı nota gruplarında kullanıldığı tablo 5'te görülebilir.

Rondo'da “Spiccato” tekniğinin kullanımı ile bestecinin, müziğin daha dinamik bir yapıya sahip olmasını istediği düşünülebilir.

Tablo 6. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Portato Kullanımı

Portato	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
13-63-123	3
21-25	2

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı:5

Portato:(İt) Yayı kaldırmaksızın çalış (ancak bağlı çalış anlamında değil) (Çalışır, 2012:229).

Tablo 6'da görüldüğü gibi besteci 126 ölçü içinde 5 kere Portato'yu kullanmış, tenuto işareti ile göstermiştir. Tekniğin aynı bağ içinde sadece dörtlük nota değerlerinde kullanıldığı tablo 6'da görülebilir.

Teknik tenuto işareti ile gösterilmiştir. Bestecinin, müzikal ifadeyi zenginleştirilmeyi ve yay ile bazı notaları belirtmeyi amaçladığı düşünülmektedir.

Tablo 7. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Dörtlü Akor Kullanımı

Dörtlü Akor	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
15-65-125	3
16-66-126	3

Ölçü Sayısı: 126

Toplam Kullanım sayısı:6

Akor: Aynı anda duyulan ya da duyurma işlevinde olan üç ya da daha fazla sesin birleşimi (Say, 2002:18).

Tablo 7’de görüldüğü gibi dörtlü akor, toplam 126 ölçüde sadece 6 kere kullanılmıştır. “Dörtlü Akor” eserin “Rondo” bölümünde ana temaların bitiş akoru olarak kullanılmıştır.

“Rondo” bölümü içinde kullanılan “Dörtlü Akor”un, sadece armoniyi (piyano partisi ile birlikte) ve melodiyi kuvvetlendirme amacı güderek kullanıldığı düşünülmektedir.

3.2. Jean Baptiste Breval’in “Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı”nın “Rondo” Bölümünde Kullanılan Parmak Teknikleri (Sol El)

Araştırmanın bu bölümünde Jean Baptiste Breval Sonat’ın “Rondo” bölümünde kullanılan parmak teknikleri (sol el) üzerine analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda;

- Dört Sesli Akor,
- Trill,
- Apajyatür,
- Çarpma,
- Konum tekniklerinin kullanıldığı saptanmış ve bu teknikler ile ilgili yorumlar yapılmıştır.

Tablo 8. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Dörtlü Akor Kullanımı

Dörtlü Akor	Ölçü Numaraları	Kullanım Sayısı (f)
15-16-65-66-125-126	6

Ölçü sayısı : 126

Toplam kullanım sayısı: 6

Akor: Aynı anda duyulan ya da duyurma işlevinde olan üç ya da daha fazla sesin birleşimi (Say, 2002:18).

Tablo 27’de görüldüğü gibi “Dörtlü Akor”, toplam 126 ölçüde sadece 6 kere kullanılmıştır.

Sonatın “Rondo” bölümü içinde “Dörtlü Akor”ların, sadece tekrar eden ana temanın sonlarında, armoniyi (piyano partisi ile birlikte), melodiyi kuvvetlendirme ve bitiş etkisi verme amacı güderek kullanıldığı düşünülmektedir.

Tablo 9. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Trill Kullanımı

Trill	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
33-39	2
35-101	2

Ölçü sayısı : 126

Toplam kullanım sayısı: 4

Trill: (Fr.)- bir sesin bir alt ya da üst notası ile süratle yinelenmesi (Çalışır, 1996:211).

Besteci tablo 9'da görüldüğü gibi eserin "Rondo" bölümünde 126 ölçü içinde 4 kere kullanmıştır.

Bestecinin Trill tekniğini, dönem özelliğini yansıttığı için kullandığı düşünülmektedir.

Tablo 10. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Apajyatür Kullanımı

Apajyatür	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
33-39	2
95-101	2

Ölçü sayısı : 126

Toplam kullanım sayısı : 4

Appoggiatura: (It.)- Bir alt sese bir üst ya da alt derecesine dokunarak geçme. Basamak. (Çalışır, 1996:22).

Tablo 10 eserde kullanılan “apajyatür” tekniğinin sayısını ifade etmektedir. Görüldüğü gibi 126 ölçü içinde 4 kere kullanılmıştır.

“Apajyatür” bir diğer adıyla “basamak süslemesi” nin eserde ki kullanımı trillerin sonunda yer almaktadır. Bestecinin “apajyatür” tekniğini, uygulandığı göz önüne alındığında kendisinden sonra gelen seslere hazırlık niteliğinde ve eserin genel atmosferini, dönem özelliğini yansıttığı için kullandığı düşünülmektedir. Bestecinin Fransız olması yönünden geçmişin Rococo Akımı’ndan etkilendiği düşünülmektedir.

Tablo 11. Jean B. Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Çarpma Kullanımı

Çarpma	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
2-6-52-56-112-116	6
8-58-108	3
10-12-60-62-122-124	6
27	1
73	1
86	1
24-88	2

Ölçü sayısı : 126

Toplam kullanım sayısı: 20

Çarpma: “Kısa, minik, minicik ya da minnacık abantıdır. Genel olarak hafif, zarif, şakacı bir karakter taşır. Ana sese üstten veya alttan çarpılabilir (...) Çarpan ses; güçlü, çabuk ve çevik bir parmak/yay devinimiyle ana sese bağlanır. Kısa ve uzun olmak üzere iki çeşit çarpma vardır (Uçan, 2005:104).

Tablo 11’de görüldüğü gibi “Rondo” bölümünde çarpma 126 ölçü içinde 20 kere kullanılmıştır.

Eserin temposuna etki etmeyen küçük notalar halinde yazılmış bu süsleme “Rondo” bölümünde ana tema içinde sıklıkla duyurulmaktadır.

Bestecinin “Rondo” bölümünde çarpmayı sık kullandığı görülebilir.

Tablo 12. Jean Baptiste Breval Op.40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı Rondo Bölümü Konum Kullanımı

Konumlar	Ölçü Numarası	Kullanım Sayısı (f)
I	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12- 13-14-15-16-17-18-19-20-21- 22-23-24-25-26-27-28-29-30- 31-32-33-34-35-36-37-38-39- 40-41-42-43-44-45-46-49-48- 47-50-51-52-53-54-55-56-57- 58-59-60-61-62-63-64-65-66- -68-69-70-72-73-74-75-77- 78-79-80-81-82-83-84-85-86- 87-88-89-90-91-92-93-94-95- 96-97-98-99-100-101-102- 103-104-107-109-111-112- 113-114-115-116-117-118- 119-120-121-122-123-124- 125-126	120
II	67-71-105-106-108-110	6

Ölçü Sayısı:126

Toplam Kullanım Sayısı:126

Konum: “Pozisyon”. (1) *Yaylı çalgılarda seslendirilecek* melodi çizgilerinin yürüyüşüne uygun olarak sol elin tuşlar üzerindeki aldığı yer, bulunması gereken konum (Say, 2002:305).

Tablo 12’de eserin konum kullanımı görülmektedir. Yoğunluklu olarak eser I. Konum’da çalınmakla birlikte 6 ölçüde II. konum kullanılmıştır.

Eserin “Konum” kullanımı göz önünde bulundurulursa, ağırlıklı olarak I. konum ve boş tel kullanımının öne çıktığı düşünülebilir.

SONUÇ

Bu bölümde, araştırma içindeki problem ve alt problemlerden elde edilen bulgulara, yorumlara, ulaşılmış olan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

“Jean Baptiste Breval’in “Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı” Rondo bölümünde kullanılan yay teknikleri (Sağ el) nelerdir ?”

- “Detache” tekniğinin eserde en çok kullanılan teknik olduğu saptanmıştır.
- Analiz sonucu saptanan kullanım sayılarına bakıldığında “Legato” tekniğinin, “Rondo” bölümünde “Detache” tekniği ile dengeli bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.
- “Aksan” kullanımının bazı sesleri vurgulamak amacıyla olduğu düşünülmektedir.
- “Bağlı staccato” tekniğinin kullanımı ile, müziğin akışının değiştirildiği ve anlatımsal ifadenin belirginleştiği düşünülmektedir.
- “Portato” tekniğinin sesleri belirtmek amacıyla kullanıldığı düşünülmektedir.
- “Spiccato” tekniğinin kullanımı ile, müziğin akışının değiştirildiği ve daha karakteristik, dinamik bir yapının oluşturulduğu düşünülmektedir.
- “Dörtlü Akor” kullanımının armoniyi desteklemek amacıyla olduğu düşünülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

Jean Baptiste Breval’in “Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı” Rondo bölümünde kullanılan parmak teknikleri (Sol el) nelerdir?

- Kullanılan “Dörtlü Akor”ların sadece bitiş etkisi vermek amacıyla kullanıldığı düşünülmektedir.
- “Trill” tekniğinin dönem özelliği olarak kullanıldığı düşünülmektedir.
- Trill sonlarında kullanılan “Apajyatür” tekniğinin sonrasında gelen sese hazırlık olarak kullanıldığı düşünülmektedir.
- Kullanılan “Çarpma”ların bölümün karakterini yansıttığı düşünülmektedir.
- Eserin bu bölümünde konum geçişlerinin çok az kullanıldığı, kullanılanların ise I-II, geçişi olduğu tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

- Jean Baptiste Breval’in “Op. 40 No.1 Do Majör Viyolonsel Sonatı”nın Rondo bölümünü icra edecek kişilerin araştırma kapsamında yer alan analizleri inceleyerek bu bölümü yorumlamaları,
- Eser çalışmaları için bestecilerin müzik stillerinin ve müzikal özelliklerinin daha iyi anlaşılabilmesi için yazmış olduğu diğer eserlerinin incelenmesi,
- Jean Baptiste Breval’in dışındaki diğer bestecilerin eserlerinin müzikal-teknik ve biçimsel-armonik analizleri yapılarak söz konusu eserleri çalışacak kişilere bilgiler vermeyi amaçlayan araştırmalar yapılması,
- Eserler çalışılırken bazı tekniklerin uygulanışı konusunda dönemsel özellikler için araştırma yapılması,
- Eserler çalışılırken araştırmada olduğu gibi teknik özelliklerin belirlenmesi önerilir.

5.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Öneriler

Yay tekniklerin uygulanışı hususunda;

- “Detaşe” tekniğinin uygulanışında yay hızının ve baskısının dengeli olması,
- “Legato” tekniği için yay baskısının dipte ve uçta eşit, yayın tutarlı, planlı olması,
- “Aksan” tekniğini uygularken sese yapılan vibrato ile eş zamanlı büyük, baskısız ve hızlı yay kullanılması,
- “Bağlı Staccato” tekniği için yayın tam olarak durdurulması,
- “Spiccato” tekniği için yayın kendi salınımının kullanılması,
- “Portato” tekniğini uygulanırken seslerin tutularak vibrato ile belirtilmesi,
- “Çift Ses” çalımında seslerin ayrı ayrı çalınıp ardından birlikte çalınması ve iki telde de yayın baskısını eşit olacak şekilde kullanılması,
- “Dörtlü Akor” çalımında seslerin ikili gruplar halinde bölünerek çalınması önerilir.

5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Öneriler

Parmak tekniklerinin uygulanışı hususunda;

- “Çift Ses” çalımında parmakların konumunun iki sesin birlikte duyulacak tınısına göre ayarlanması,
- “Trill” tekniğinin uygulanışında sol el kasılmasının önlenmesi için sol el baş parmağının rahat konuma getirilmesi,
- “Apajyatür”lerin çalımında, önüne geldiği notanın değeri içinde sıkıştırılmaksızın, yazılmış olduğu tartım ile çalınması,
- “Çarpma” tekniğinin uygulanışında küçük şekilde yazılmış olan notaların her seslendirilişte aynı duyulacak şekilde çalınması,
- “Mordan” tekniğinin uygulanışında tekniğin bağlı olduğu notanın esas alınmasına ve o sesin duyurulmasına öncelik verilmesi,
- Konum geçişlerinde sol el baş parmağının geride kalmayacak şekilde tuşeyi sıkıştırılmaksızın rahat şekilde kullanılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Çalışır, F. (1996). Müzik Dili Sözlüğü.
- Çalışır, F. (2012). Müzik Dili Sözlüğü. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- Çilden, Ş. (2003). Çalgı Eğitiminde Nitelik Sorunları. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik, (s. s.298). İnönü Üniversitesi Malatya.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik Eğitiminin boyutları ve Çalgı Eğitimi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Say, A. (2002). Müzik Sözlüğü. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan , A. (1997). Müzik eğitimi. Ankara: Müzik ansiklopedisi yayınları, Adalet matbaası.
- Uçan, A. (2005). Keman Ders Kitabı. Ankara: Devlet Kitapları, Saray Matbaacılık.
- Willi, A. (1960). Harvard Dictionary of Music. Cambridge: Harvard University Press.